

Position paper – Rondetafelgesprek Advies Nationaal Burgerberaad Klimaat 'Spullen gebruiken'

1 oktober 2026

Lang leven de spullen: garantie als basis voor langere levensduur

De Consumentenbond herkent zich volledig in de ambitie van het Nationaal Burgerberaad Klimaat om spullen langer te gebruiken. 94 procent van de deelnemers steunde in onze ogen volkomen terecht de aanbevelingen onder 'Lang leven(de) spullen!'. Langer gebruik van producten is niet alleen goed voor de portemonnee van consumenten, maar ook voor het klimaat: hoe langer spullen meegaan, hoe minder nieuwe producten, grondstoffen en productie nodig zijn.

Voor de Consumentenbond is dit een belangrijk thema. Een product moet niet alleen goed en veilig zijn bij aankoop, maar ook lang genoeg meegaan en te repareren zijn als er iets kapotgaat. Zo krijgen consumenten waar voor hun geld. Daarom zetten wij ons in voor goede naleving van de wettelijke garantie¹, betere mogelijkheden om producten te repareren² en Europese regels die repareerbaarheid daadwerkelijk verbeteren³.

Het belangrijkste instrument om repareren en langer gebruik van producten de norm te maken hebben we al: het sterke Nederlandse stelsel van wettelijke garantie. Dat blijft voor ons de basis vormen, maar een langere levensduur van producten vraagt wel om meer duidelijkheid over consumentenrechten, betere naleving daarvan en producten die daadwerkelijk te repareren zijn. Daarom vragen wij aandacht voor vijf concrete punten:

1. **Behoud de sterke Nederlandse wettelijke garantie.** Een vaste garantietermijn van zes jaar mag geen plafond worden voor producten waarvan consumenten mogen verwachten dat ze langer meegaan.
2. **Maak duidelijker voor consumenten hoe lang producten redelijkerwijs mee moeten gaan.** Zorg voor een actuele en gedragen gebruiksduurtabel en verbeter de bekendheid en vindbaarheid daarvan.
3. **Zorg dat garantierechten ook in de praktijk worden nageleefd door winkeliers en fabrikanten.** Consumenten betalen nu nog te vaak voor een reparatie waarop zij kosteloos recht hebben.
4. **Zorg dat producten daadwerkelijk te repareren zijn.** Voorkom dat consumenten per productgroep jarenlang moeten wachten op goede regels voor repareerbaarheid.
5. **Maak reparatie buiten de garantie betaalbaarder en toegankelijker**, bijvoorbeeld met reparatievouchers of een reparatiefonds en voldoende reparatiemogelijkheden dichtbij huis.

1. Behoud de sterke Nederlandse wettelijke garantie

Nederland heeft een sterk systeem van wettelijke garantie. Anders dan in veel andere Europese landen geldt geen vaste wettelijke garantietermijn. Een product moet zo lang meegaan als een consument daarvan redelijkerwijs mag verwachten. Gaat het bij normaal gebruik eerder kapot, dan heeft de consument recht op kosteloze reparatie of vervanging.

Het Burgerberaad stelt een vaste garantieperiode van zes jaar voor elektronica en huishoudelijke apparaten voor. Wij begrijpen de gedachte daarachter: consumenten moeten erop kunnen vertrouwen dat spullen lang meegaan en moeten weten waar zij aan toe zijn. Een vaste termijn is daarvoor naar onze mening echter niet de beste oplossing. Van een wasmachine, televisie of ander duur apparaat mag worden verwacht dat deze langer dan zes jaar meegaat. Een vaste wettelijke termijn mag er niet toe leiden dat bestaande rechten worden beperkt. Ook TNO wijst op dit risico.⁴ De kern van de problemen op dit moment zit niet in het ontbreken van een wettelijke vaste termijn, maar vooral in de onduidelijkheid over de verwachte levensduur per productgroep en in de gebrekkige naleving van het huidige recht.

¹ <https://www.consumentenbond.nl/acties-claims/acties/garantie-daar-heb-je-recht-op>

² <https://www.consumentenbond.nl/acties-claims/acties/repareren>

³ <https://www.consumentenbond.nl/acties-claims/nieuws/2026/europese-regels-maken-reparatie-makkelijker>

⁴ <https://publications.tno.nl/publication/34646206/ycS8Tfzl/TNO-2026-16584.pdf>

2. Maak duidelijk hoe lang een product mee moet gaan

Het Burgerberaad raakt met het voorstel voor een vaste garantietermijn wel aan een belangrijk probleem. Consumenten weten vaak niet goed hoe lang een product redelijkerwijs mee moet gaan. Daarom pleiten wij voor een actuele en gedragen gebruiksduurtabel, waarin per productcategorie duidelijk wordt gemaakt welke levensduur redelijkerwijs mag worden verwacht. De tabel die nu in de praktijk wordt gebruikt is van TechniekNL en werd in 2014 ontwikkeld. Deze is sterk verouderd. Een actuele en gedragen gebruiksduurtabel voorkomt discussies met de verkoper over de verwachte levensduur en geeft consumenten meer duidelijkheid over hun wettelijke garantierecht. Als de sector niet uit zichzelf tot een gedragen actualisatie komt, dan ligt daar een rol voor de overheid. Tegelijkertijd kunnen ook de bekendheid en vindbaarheid onder consumenten verbeterd worden. Van de overheid verwachten wij een actieve rol bij het verbeteren van de informatievoorziening.

3. Zorg dat naleving van de wettelijke garantie in de praktijk verbetert

Goede rechten op papier zijn alleen waardevol als consumenten ze ook daadwerkelijk kunnen uitoefenen. Daar gaat het nog te vaak mis. Uit onderzoek van de Consumentenbond blijkt dat consumenten nog vaak te horen krijgen dat zij maar twee jaar garantie hebben of zelf moeten betalen voor reparatie. Ook worden consumenten naar de fabrikant doorverwezen, terwijl de verkoper wettelijk verantwoordelijk is voor de garantieafhandeling. Dit vergroot het risico dat consumenten onnodig voor vervanging kiezen in plaats van reparatie. Een reparatie onder garantie is voor de consument immers de goedkoopste reparatie, want die hoort kosteloos te zijn. Wij vragen daarom aandacht voor betere informatie aan consumenten en verkopers én voor effectieve handhaving van de bestaande garantieregels. Daarvoor is voldoende toezicht- en handhavingscapaciteit bij de ACM nodig.

4. Zorg dat producten daadwerkelijk te repareren zijn

Garantie kan alleen tot reparatie leiden als een product ook repareerbaar is. Europese regelgeving kan daarin het verschil maken. Uit onderzoek van de Consumentenbond en andere Europese consumentenorganisaties blijkt dat reserveonderdelen en reparatie-informatie voor smartphones, waarvoor momenteel al Europese repareerbaarheidseisen gelden, beter beschikbaar zijn dan voor producten waarvoor dergelijke regels ontbreken.³ Niet alleen de beschikbaarheid, maar ook de prijs van reserveonderdelen is bepalend. Zo kost bij ruim een derde van de door ons onderzochte koffiezetapparaten een vervangende koffiekannet meer dan de helft van de prijs van een nieuw apparaat. In enkele gevallen is de kan zelfs duurder dan het apparaat zelf. Een probleem is dat regelgeving nog grotendeels per productgroep wordt ontwikkeld. Daardoor gaat uitbreiding langzaam en gelden voor veel producten nog geen goede eisen voor repareerbaarheid. Wij vinden daarom dat Nederland zich in Europa moet blijven inzetten voor horizontale eisen aan repareerbaarheid, zodat goede minimumregels sneller voor veel meer producten gelden. Denk daarbij aan producten die zonder schade uit elkaar kunnen worden gehaald, vervangbare onderdelen, beschikbare reparatiehandleidingen en onderdelen die verkrijgbaar zijn tegen een prijs die reparatie niet ontmoedigt.

5. Maak reparatie buiten de garantie betaalbaar en toegankelijk

Is een defect niet kosteloos te repareren binnen de wettelijke garantie, dan moet repareren alsnog een aantrekkelijk alternatief zijn voor vervanging. Hoge reparatiekosten staan dit nu vaak in de weg. Reserveonderdelen kunnen zelfs meer dan de nieuwprijs kosten, waarna arbeidsloon, diagnose- en eventuele voorrijkosten daar nog bovenop komen. Wij staan daarom positief tegenover maatregelen die reparatie goedkoper maken, zoals reparatievouchers of een reparatiefonds. Daarnaast moet repareren makkelijk bereikbaar zijn. Reparatie moet niet alleen beschikbaar zijn in een gespecialiseerde milieustraat. Juist dichtbij huis moet een consument met een kapot product terechtkunnen.

Concluderend: het Burgerberaad legt terecht een verbinding tussen langer gebruik van spullen, garantie en reparatie. De uitdaging is nu om die aanbevelingen op een effectieve manier om te zetten in beleid. Voor de Consumentenbond begint dat bij een eenvoudig uitgangspunt: gaat een product eerder kapot dan een consument redelijkerwijs mocht verwachten, dan moet de bestaande wettelijke garantie zorgen voor een kosteloze oplossing. Is de garantie niet van toepassing, dan moet repareren betaalbaar, mogelijk en toegankelijk zijn. Zo wordt repareren geen ingewikkelde uitzondering voor een kleine groep, maar een logische eerste keuze voor iedereen.